

odstavec druhý téhož zákona, dle něhož dědická nezpůsobilost, stanovená jako následek cizoložství v § 543 obč. zák. pomíjí, jestliže ti, kdo soudně se doznají k cizoložství, nebo z něho byli usvědčeni, stanou se manžely. Zákon tedy ponechal v platnosti ustanovení § 543 obč. zák., který stanoví, že osoby, které spáchaly cizoložství, nemohou sobě navzájem posledním pořizem ničeho zůstaviti. Jestliže právním jednáním pro případ smrti osoba, takto provinilá, nemůže sobě druhé ničeho odkázati nebo darovati, tím spíše možno usuzovati na to, že se tak státi nemůže ani právním jednáním mezi živými. Také dovolání se judikatury, v odvolání blíže označené, není případně. Rozhodnutí ze dne 4. ledna 1905, čís. 17.635 stejně jako rozhodnutí ze dne 15. prosince 1903, čís. 15.873 má na mysli nepatrné odškodnění vdané ženy nemanželským ctcem následkem porodu dítěte; podobně i rozhodnutí ze dne 7. června 1910, čís. Rv. VI 262/10 (Gl. U. n. ř. čís. 5098) a rozhodnutí ze dne 11. listopadu 1902, čís. 12.977 týká se platnosti slibu určité sumy, jako odškodnění za následky zneuctění a otěhotnění. Rozhodnutí při § 1328 obč. zák. citovaná vztahují se na náhradu škody, způsobené svedením ženy skutkem trestným, lstí, hrozbami a pod. Skutečnosti takové však žalobkyně ani netvrdí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání z důvodů soudu odvolacího.

Čís. 822.

Zaměstnavatel není práv ze škody, již zaměstnanec utrpěl úrazem při práci, spadající do oboru jeho zaměstnání a nepřesahující jeho schopnosti a síly.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1920, Rv I 706/20.)

Žalobce, jenž byl kočím žalovaného, při konání polních prací pro zaměstnavatele na zvláštní příkaz jeho šafáře, totiž při nakládání kompostu, složeného na polích žalovaného, si přivodil pro namáhavost práce, jež přesahovala jeho síly, poškození na těle, jež ho uvrhlo na lože a učinilo trvale k práci nezpůsobilým. Žalobu jeho o náhradu škody procesní soud prvního stádia zamítl. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Práce, při níž žalobce prý se poškodil na zdraví a pracovní způsobilosti, není nesporně pro zemědělského pracovníka prací kromobyčejnou neb jemu nepřislušející, nýbrž naopak prací při zemědělském podniku všední a normální, jež vždy a všude náleží do rozsahu činnosti hospodářského kočího. Žalovaný pokud se týče šafář, u něho zaměstnaný, měl tudíž nepochybně podle smlouvy služební právo, aby tuto práci žalobci uložil a žádal na něm její provedení. Přivodil-li si žalobce při této práci, jež mu byla právem uložena a již v normálních poměrech prováděl, úhony na svém zdraví, nelze činiti zaměstnavatele, jenž, ukládaje žalobci tuto práci, užíval svého práva v zákonných mezích, podle § 1305 obč. zák. zodpovědným za onu škodu. Při tom nepřichází v úvahu vysoké stáří žalobce, ježto sám netvrdí, že by mu byla práce vnucena proti jeho vůli, a ježto vzal na se uloženou práci bez námitek, nemohly v zaměstnavateli vzniknouti pochybnosti o tom, že žalobce jest k práci tělesně způsobilým. Ostatně žalobce ani netvrdí, že mu bylo uloženo, aby si s prací pospíšil, nebo mu byla dána lhůta k provedení práce, a záviselo tudíž pouze od

něho, aby si práci tak zařídil, by nepřesahovala jeho síly, aniž vůbec se přihlíží k tomu, že mohl v práci ustati, pozoroval-li, že přesahuje jeho síly. Protože pak žalobce patrně, opominuv této nutné opatrnosti, provedl práci takovým způsobem, že při tom přišel ke škodě na těle a zdraví, jeví se tato škoda jako škoda, již si žalobce sám zavinil, již cizí zavinění nepůsobilo a z níž nevzchází po zákonu nárok na náhradu proti jiné osobě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání shledává odvolací řízení vadným, protože nebyl proveden znalecký důkaz o tom, že práce, žalobci uložená, byla vzhledem k jeho stáří neobyčejnou a nebezpečnou. Avšak domnělá vada nebyla způsobitou překážeti zevrubnému probrání a důkladnému rozhodnutí věci, neboť, i kdyby znalci ono žalobcovo tvrzení uznali správným, nevyplývalo by z toho zavinění strany žalované. Žalobce netvrdil, že uloženou mu práci před tím nekonal a že zaměstnavatel od něho nebo jiným způsobem zvěděl, že k práci té, totiž k nakládání hnoje na vůz, tedy k obyčejné práci hospodářské, nemá dosti síly nebo způsobilosti; proč musel zaměstnavatel si toho býti vědom, že uložená práce je pro žalobce nebezpečnou, nelze tudíž nahlédnouti. Stáří žalobcovo samo o sobě není však důvodem, aby shledáváno bylo zavinění v uložení práce, které se žalobce bez námítky podjal a kterou mohl konati takovým způsobem a tak dlouho, jak toho jeho tělesná síla a konstituce bez nebezpečí zdraví nebo tělesné poruchy dopouštěla.

Čís. 823.

Změna ve výši výživného, jež pro nemanželské dítě bylo právoplatně stanoveno rozsudkem, nemůže státi se řízením mimosporným (§ 16 I dílčí novely k obč. zák.).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1920, R II 400/20.)

Rozsudkem bylo v r. 1911 právoplatně stanoveno, že nemanželský otec jest povinen platiti dítěti výživné v určité výši. Žádosti dítěte podané v r. 1920, by výživné bylo zvýšeno, soud první stolice vyhověl v řízení nesporném. Rekursní soud usnesení potvrdil. Důvody: Rekurrent především uplatňuje, že zvýšení výživného rozsudkem ze dne 20. prosince 1911 stanovené se nemůže státi v cestě nesporné, poněvadž § 16 nařízení ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. z. stanoví pouze možnost upravení výživného cestou nespornou v tom případě, když otcovství v nesporném řízení bylo uznáno nebo sporem zjištěno. Zvýšení výživného, rozsudkem určeného, však není přípustno, poněvadž tomu odporuje § 411 c. ř. s. o právní moci rozsudku a § 142 obč. zák. se na nem. děti nevztahuje. Tento právní názor jest mylný. Neboť ze znění § 16 cit. nař. vychází zcela zřetelně, že zákonodárce zamýšlel ve všech případech, kde otcovství není již sporno, aby pro vyměření výživného platilo řízení nesporné, leda že by prostředky tohoto řízení k tomu nepostačovaly. Ustanovení toto platí nejen pro první vyměření výživného, nýbrž také pro případ zvýšení nebo snížení jeho, jichž nutnost snad se později ukáže,